

**În amintirea unui dascăl de legendă,
Alexandru Diaconescu (1936-1998)**

*Dr. Nicolaie Hodor,
Facultatea de Geografie
Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca*

Evocăm în rândurile de mai jos câteva crâmpoie din viața și activitatea unui mare dascăl al Maramureșului, profesorul Alexandru Diaconescu, cunoscut și sub numele de Meiță (foto).

Am mai relatat cu diferite ocazii în literatura de specialitate și în presă, anumite secvențe ale contribuției sale la dezvoltarea învățământului geografic maramureșean.

Prezenta lucrare a fost susținută în cadrul sesiunii anuale de comunicări științifice a Muzeului Maramureșului. Întrucât publicul larg nu are acces ușor la publicațiile de specialitate, am prezentat un scurt rezumat al acesteia în presa locală.

Astăzi, când a trecut mai mult de un deceniu și jumătate de la dispariția distinsului nostru profesor și colaborator, încercăm să redăm o schiță a personalității sale complexe.

Pe baza datelor puse la dispoziție de familie, a unor documente inedite și inedite și a mărturiilor unor foști elevi sau colegi, dorim să prezentăm măcar o mică parte din realizările științifice și didactice ale profesorului.

Demersul nostru nu a fost unul simplu, întrucât pasiunea lui, exigența, entuziasmul și firea sa plină de viață sunt greu de redat în cuvinte, astfel încât să poată fi înțelese pe deplin. Suntem siguri, însă, că aceia care l-au cunoscut pot să rememoreze cu ușurință momente din viața lui de excepție.

Pe de altă parte, plecarea din țară a urmașilor direcți, a fiicelor sale, a făcut mai dificil accesul la documentele din arhiva familiei.

Profesorul Diaconescu s-a născut în data de 28 septembrie 1936 în localitatea Logrești, județul Gorj. După terminarea școlii și liceului în regiunea natală, a trecut Carpații. Așadar, studiile din domeniul geografiei le-a absolvit la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, în anul 1962. A dispărut fulgerător la începutul anului 1998, la vârsta de 62 de ani, în plină putere de muncă, dar amintirea lui va rămâne veșnică în memoria celor apropiați: elevi, colegi, prieteni și colaboratori.

A fost un slujitor dedicat profesiei alese, domeniului geografiei, un profesor dotat cu calități pedagogice remarcabile și care, cu multă dăruire sufletească, a cultivat în rândurile elevilor pasiunea și dragostea pentru cunoașterea geografică.

Și-a desfășurat activitatea timp de peste 35 de ani la Liceul „Dragoș Vodă” din Sighetu Marmăției (astăzi, colegiu național) unde a amenajat cabinetul de specialitate cu materiale didactice moderne și l-a dotat cu cea mai performantă aparatură existentă în vremea aceea.

Important este de menționat faptul că, în afară de materialele didactice obișnuite, profesorul a îmbogățit spațiul amenajat pentru demonstrații geografice cu instrumente și aparate realizate în concepție proprie. A construit o stație meteorologică didactică și o platformă geomorfologică ce cuprindeau aparatura de specialitate și machetele principalelor forme de relief, înlesnind astfel elevilor înțelegerea tainelor științei geografice (Anișoreac V., 2012, p. 79).

De multe ori, își includea și elevii în activitatea de dotare a laboratorului de specialitate. Într-o lucrare pe care a publicat-o în tinerețe în Revista „Natura”, scria: „confecționarea materialului didactic de către elevi, sub directa îndrumare și supraveghere a profesorului îi antrenează pe aceștia în activități interesante și atrăgătoare, contribuie la adâncirea cunoștințelor și la lărgirea orizontului lor, precum și la formarea

deprinderilor de muncă independentă a acestora“ (Diaconescu Al., 1966, p. 45).

A fost deținătorul unor importante brevete de invenție obținute în urma realizării unor ingenioase dispozitive: Planetariu; Dispozitiv pentru fenomene astronomice; Dispozitiv Sistemul Solar; Dispozitiv Soare – Pământ – Lună. Acestea au făcut și ele parte din inventarul Cabinetului de Geografie, fiind foarte des folosite pentru demonstrații în lecțiile de specialitate (Anișoreac V., 2012, p. 176).

Profesorul Alexandru Țiplea, fost coleg de generație, fost director și director adjunct al liceului, ne-a relatat faptul că mulți profesori împreună cu grupuri de elevi din județ și din țară, precum și personalul inspectoratului județean de învățământ se deplasau periodic să cunoască în stare de funcționare aceste aparate și dispozitive, în cabinetul de geografie de la Liceul „Dragoș Vodă” din Sighetu Marmăției.

Rezultatele prestației de bună calitate de la orele de geografie au apărut imediat și au fost pe măsura eforturilor sale. Premiile obținute la olimpiadele județene și naționale de elevii pe care i-a îndrumat, lucrările metodice și științifice prezentate sau publicate, toate acestea l-au evidențiat ca fiind un bun îndrumător al elevilor liceului, l-au făcut să fie stimat de aceștia, dar și de părinți și de colegi.

Astfel, profesorul Vasile Anișoreac, istoric, autor al monografiei liceului, finalizată în anul 1996 și apărută postum în 2012, făcea câteva afirmații care au redat situația disciplinei la geografie și admirația autorului față de reputatul geograf.

Referindu-se la cabinetele de specialitate din liceu, autorul menționat scria: „...au fost amenajate mai multe cabinete, dintre care două au făcut senzație: cel de geografie, conceput și dotat de dl. prof. Alexandru Diaconescu...” (Anișoreac V., 2012, p. 79).

Apoi, în final, profesorul Anișoreac afirmă: „dl. profesor Diaconescu Alexandru a marcat profund evoluția acestei discipline la liceul nostru”, caracterizându-l pe acesta drept „un dascăl profesionist” (Anișoreac V., 2012, p. 176).

Într-o perioadă lungă, de câteva decenii, admiterea în facultăți s-a făcut printr-un examen de mare exigență, care cuprindea mai multe probe. În cazul geografiei, numărul total de locuri la facultățile din întreaga țară, la finele anilor '80 era de 75 la învățământul de zi și 25 la învățământul cu formă, „fără frecvență”. Așadar, prestația profesorului la orele de geografie era foarte importantă pentru asigurarea succesului absolvenților de liceu la aceste examene, în condițiile unei concurențe foarte ridicate.

Datorită eficienței metodelor sale de predare, mulți dintre elevii de la Liceul „Dragoș Vodă” au reușit să depășească relativ ușor aceste

etape importante pentru viitorul lor. Pe de altă parte, un număr mare de candidați alegeau geografia ca disciplină de concurs la facultățile de științe economice. Această opțiune le facilita examenul de admitere.

Prin complexitatea activității sale (predare, cercetare, inovare), profesorul și-a depășit condiția de cadru didactic de liceu, intrând în atenția profesorilor din universități și a cercetătorilor.

Mulți dintre foștii săi elevi i-au continuat activitatea la nivel înalt în domeniul geografiei, ca profesori în școli, în licee, în universități și institute de cercetare sau în numeroase firme și instituții.

Am beneficiat personal de șansa și onoarea de a-l avea profesor. Iar când a apărut oportunitatea de a crea filiale ale universităților în diferite orașe din țară, fiind asistent la Facultatea de Geografie a Universității „Babeș-Bolyai”, i-am cerut sprijinul pentru începerea acțiunilor de înființare a unei extensii universitare la Sighetu Marmăției. A răspuns cu promptitudine, promovând ideea la oficialitățile din administrația locală și județeană, pentru punerea în practică a acesteia, în folosul tineretului și pentru dezvoltarea Maramureșului (Hodor N., 2004, p. 297).

Aceasta a fost inaugurată în toamna anului 1998 și a funcționat întâi sub formă de colegiu, după care s-a dezvoltat și s-a transformat mult în timp. În prezent, a ajuns la nivel de studii de licență și master, cu mai multe facultăți și specializări. Ea constituie azi una dintre cele mai importante extensii ale universității clujene care, an de an, își deschide porțile pentru absolvenții de liceu dornici să-și continue studiile la nivel universitar.

Acum, când a trecut un deceniu și jumătate de la dispariția neașteptată a profesorului, noi, cei care am beneficiat în mod direct de eforturile, de munca, de talentul și de calitățile sale pedagogice, intenționăm să organizăm la sediul universității din Strada Avram Iancu, nr. 6, din Sighetu Marmăției un spațiu dedicat memoriei sale (Graiul Maramureșului, 2013, p. 11).

În concluzie, se poate afirma că profesorul Alexandru Diaconescu a avut o activitate meritorie, atât de ordin didactic cât și științific, fiind nu numai un profesor obișnuit ci și un cercetător neobosit care și-a folosit calitățile personale pentru creație și pentru inovare. Aceste realități sunt demonstrate pe deplin de realizările elevilor săi la olimpiadele școlare, de reușitele acestora la admiterea în universități, precum și de documentele oficiale care îi atestă calitatea de inventator.

În amintirea noastră, a tuturor celor care l-am cunoscut, viața și activitatea fostului nostru dascăl, puternica lui personalitate, pasiunea mereu vie pentru geografie, cunoștințele științifice și exigența, trăirile pline de vitalitate, energia și entuziasmul, discursul său exuberant,

bunătatea și deschiderea sufletească, generozitatea și veselia ce-l caracterizau, toate acestea, invocate cu nenumărate ocazii, par astăzi desprinse dintr-o frumoasă legendă... O legendă care va dăinui peste ani și ani și ne va însufleți reuniunile științifice și activitățile geografice de teren.

Deși cu toții știm ca la Liceul „Dragoș Vodă” au fost mulți profesori extraordinari, dorim în încheiere să facem o afirmație pe care cuvintele de mai sus o justifică pe deplin: A fost cândva un profesor de excepție și de legendă la Liceul „Dragoș Vodă” din Sighetu Marmației, profesorul Alexandru Diaconescu: Profesor, Cercetător, Inventator, Prieten al celor mai buni dintre elevi...

Bibliografie

1. **Anișoreac V.**, - *Liceul „Dragoș Vodă” Sighetu Marmației, 1919-1996, Monografie*, Editura Valea Verde, 2012.
2. **Diaconescu Al.**, *Confecționarea materialului didactic*, Revista „Natura”, Seria Geologie-Geografie, XVIII, nr. 5/1966.
3. **Hodor N.**, *Geografie și geografi la Sighetu Marmației*, Acta Musei Maramorosiensis, 2004.
4. ****In Memoriam: Prof. Alexandru Diaconescu (1936-1998)*, Graiul Maramureșului, serie nouă, anul XXV, nr 7000 din 18 martie 2013.